

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.9.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 3103 z 9 lutego 2026 r. przez Panią Posłankę Paulinę Matysiak, w sprawie zasad oceny punktowej w systemie świadczenia wspierającego wobec osób głuchych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W aktualnym stanie prawnym zasady dotyczące ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu, standardy w tym zakresie oraz szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia (Dz.U. z 2023 poz. 2581).

Zgodnie z treścią art. 4b ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych potrzeba wsparcia jest następstwem braku bądź utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej. Przy ustaleniu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę - stosownie do wieku oraz niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej - zdolność danej osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania oraz rodzaj wymaganego przez nią wsparcia, uwzględniając czas potrzebny do jej wykonania oraz konieczność wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą.

Ocena poziomu potrzeby wsparcia jest dokonywana przez specjalistyczne składy ustalające. Parametrem wyrażającym liczbowo miarę niezbędnego danej osobie wsparcia jest poziom potrzeby wsparcia. Zgodnie z treścią art. 4b ust. 3 wskazanej ustawy poziom potrzeby wsparcia ustala się w wartościach punktowych w skali od 0 do 100. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia skład ustalający, w jednym miejscu i czasie, określa poziom potrzeby wsparcia danej osoby, stosując formularz w ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności na podstawie: obserwacji, wywiadu bezpośredniego oraz oceny funkcjonowania, a także informacji wskazanych w kwestionariuszu samooceny trudności w zakresie wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem.

Potrzebę wsparcia ustala się w odniesieniu do 32 precyzyjnie zdefiniowanych w rozporządzeniu czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, odnoszących się do uniwersalnych aktywności człowieka, których listę opracowano w oparciu o składnik drugi „Aktywności i uczestniczenie” Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF). Zgodnie z § 11 ust. 4 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania – jeżeli dana osoba nie ma zdolności do samodzielnego jej wykonania – określa się rodzaj i częstotliwość wymaganego wsparcia, którym przypisano określoną wartość punktowa. Zgodnie z § 11 ust. 9 ww. rozporządzenia ustalenie poziomu

potrzeby wsparcia w odniesieniu do danej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania dokonywane jest w oparciu o algorytm przewidujący, iż wartość punktową potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania ustala się jako iloczyn współczynnika określającego zdolność do samodzielnego wykonywania czynności, rodzaju wymaganego wsparcia, współczynnika częstotliwości wymaganego wsparcia i wagi przypisanej danej czynności. Ostatecznie uzyskany przez osobę poziom potrzeby wsparcia wyraża wartość punktowa, będąca sumą 25 najwyższych iloczynów ustalonych dla czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania.

Standardy w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia są jednolite dla wszystkich osób ubiegających się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, w tym dla osób głuchych. W ocenie poziomu potrzeby wsparcia uwzględniane są wszystkie aspekty funkcjonowania osoby z niepełnosprawnościami oraz wszystkie rodzaje niepełnosprawności (fizyczna, psychiczna, intelektualna oraz sensoryczna), wpływające na obniżenie jej autonomii.

Zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia w przypadku osób z niepełnosprawnością sensoryczną (np. osób głuchych), przy ocenie zdolności do samodzielnego wykonywania czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania bierze się pod uwagę: możliwość odbierania, przekazywania, przetwarzania i interpretowania zewnętrznych bodźców sensorycznych. Ocena potrzeby wsparcia uwzględnia rzeczywisty wpływ ograniczeń wynikających z patologicznego zaburzenia lub utraty określonych struktur lub funkcji fizjologicznych w organizmie człowieka. Potrzeba wsparcia ustalana jest zawsze w odniesieniu do wszystkich 32 czynnościach związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, przy czym ustalenie określonego rodzaju wsparcia w odniesieniu do danej czynności może nastąpić tylko po spełnieniu przesłanek kwalifikacji do danego rodzaju wsparcia, o których mowa w § 11 ust. 5 ww. rozporządzenia. Postępowania w sprawie wydania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia nie są bowiem uznaniowe ani dowolne - rozstrzygnięcia podejmuje się w oparciu o aktualny stan faktyczny dotyczący funkcjonowania osoby ocenianej.

Aktualnie w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej trwają prace związane z przeglądem stosowania przepisów ustawy i standardów, o których mowa w art. 4b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przepisów wydanych na podstawie art. 6b⁶ ust. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także procedur postępowania w sprawach dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia. W Biurze Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych na bieżąco monitorowany jest proces wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia oraz organizowane są szkolenia wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, objęte nadzorem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakresie stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Maja Nowak
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/